

grænse kan fastsættes ved Lov, saaledes at man faar Vished for, at den ikke overskrides. Om, hvorvidt denne Mulighed er til Stede eller ikke, har jeg sagt før — og gentager jeg —, at det afhænger af Tilbud og Efterspørgsel paa Pengemarkedet og ikke af noget som helst andet.

Nu siger det ærede Medlem, at vi vistnok bør forlænge Gyldigheden af Bestemmelsen i Loven af 1921. Det viser altsaa, at det ærede Medlem alligevel er betænkelig ved at have en lovmæssigt fastsat Barriere, som ikke kan overskrides, for Udlaan mod Pant i fast Ejendom. Det ærede Medlem er dog søgsteligt for Bortfaldet den 1. Oktober af § 45 i Boligloven, og det forstaar jeg særdeles vel; for jeg tror, som jeg nævnte før, at der er Forhold, som gør, at det er meget betænkeligt at lade denne Lovbestemmelse bortfalde. Men saa siger det ærede Medlem, at vi ikke bør give Renten fri, og det er det, man her vil. Her er det, jeg mener, det ærede Medlem tager fejl. Thi man tilsigter ikke ved dette Lovforslag at forlænge Retten til at gøre andet end, hvad man siden 1921 har haft Bemyndigelse til at gøre og siden da har gjort. Retsskriveren har haft Bemyndigelse til at give Bevillinger til at tage en Rente mellem 4 og 6 pCt., og Indenrigsministeren har haft Bemyndigelse til at give Bevilling til at tage en Rente paa over 6 pCt. Og denne Bemyndigelse er siden 1921 anvendt saaledes, at overalt, hvor der har været Opsigelsesret til en hvilken som helst Termin, og med en Opsigelsesfrist, som ikke har overstøget et halvt Aar, har man givet Bevillingen rent ekspeditions-mæssigt, ganske ligesom det paa Retsskriverens Kontor er sket rent ekspeditions-mæssigt.

Det er dette, man har anset det for bekvemt at komme bort fra ved en lovgivningsmæssig Bemyndigelse til i disse Tilfælde at tage en højere Rente. Derved vilde man slippe for et vist administrativt Besvær, som jeg erkender ikke er særlig stort, men dog er til Stede, og Laantagerne vilde slippe for en Udgift, som de jo nu maa bære. Men naturligvis, hvis man ønsker at have Haand i Hanke med dette paa anden Maade end f. Eks. ved en Begrænsning af Tiden for Gyldigheden af en Lov som den her foreslaaede, nuvel, saa kan man opnaa dette, og vi kan blive ved den hidtil gældende Praksis, naar man sikrer Forlængelsen af Gyldigheden af § 45 i Boligloven. Det er ganske sikkert.

Derfor tillægger jeg i og for sig heller ikke dette Lovforslag nogen som helst an-

den reel Betydning end den, jeg her har nævnt; der ligger deri en Fritagelse for Besvær og Bortfald af en Udgift, som man nu har ved Stiftelsen af Laan i fast Ejendom, naar man ønsker de Begunstigelser, som man kan opnaa ved Bevillingen. Jeg er rede til enhver Forhandling om denne Sag i et kommende Udvalg og ogsaa fuldt rede til, hvis det høje Ting ikke maatte ønske den Lovgivning, her er Tale om, gennemført, at medvirke til en Forlængelse, inden indeværende Rigsdagssamling slutter, af Gyldigheden af § 45 i Boligloven. Ved denne vil man kunne opretholde alle bestaaende Bestemmelser, og saa maa man se bort fra, at man opretholder Besværet og Udgiften med det samme. Men jeg maa bestemt forvare mig mod enhver Mistanke om ved denne Lovgivning under nogen Form at have villet sætte Fart i en Rentetendens, der er skadelig for Erhvervslivet og Ejendomsforholdene her i Landet. Det har saa langt fra været min Hensigt, at jeg tværtimod ved de Lettelser, jeg mente der kunde tilvejebringes ved denne Lovgivning, har tilsigtet det modsatte.

Zahle: Jeg kan fatte mig i stor Korthed, men jeg vil gerne til den højtærede Indenrigsminister sige, at han naturligvis har Ret i, at Lovgivningsmagten ikke kan bestemme, hvor stor Rente der maa tages ved Udlaan i fast Ejendom. Det bestemmes noget af Konjunkturerne, men Lovgivningsmagten kan have Indvirkning paa Rentens Størrelse, og der er desuden en hel Del Kapitaler her i Landet, som udlaanes mod Pant i fast Ejendom, og med Hensyn til hvilke Lovgivningen har bestemt, at den ordinære bundne Rente er afgørende, saaledes Kommunitetets Midler, Sorø Akademis Midler, en Del Fideikommissmidler og Stiftelsesmidler o. s. v. Og allerede det, at man fastholder en Lovgivning, ifølge hvilken disse Midler skal udlaanes til en Rente af ikke over 4 pCt., har megen Betydning.

Den højtærede Minister henviste til de ekstraordinære Forhold, som gør sig gældende i Sønderjylland. De har naturligvis Betydning, og vi maa tage Hensyn til disse ekstraordinære Forhold; det var jo ogsaa af Hensyn til ekstraordinære Forhold, at man overhovedet i 1921 gik med til i visse Tilfælde at tillade en højere Rente end 6 pCt. Men det forekommer mig dog at være en daarlig Hjælp at yde Sønderjyderne at give dem Adgang til at laane mod Pant i fast Ejendom til en Rente af over 6 pCt.; det kan vist alt